

* การวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริม ความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี

จิรพงศ์ อ่อนน้อม^{1*} สุมิตร สุวรรณ² พัชรภา ทันติชูเวช³

¹นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

²อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

³อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

¹Corresponding author e-mail: Chiraphong.on@ku.th Tel. 064 459 9224

²Corresponding author e-mail: Sumit.s@ku.ac.th Tel. 089 662 9849

³Corresponding author e-mail: Patcharapa.ta@ku.ac.th Tel. 086 787 3442

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ 2) พัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร 3) ทดลองใช้กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร 4) ประเมินกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา ขั้นตอนศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ขั้นตอนการพัฒนา ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนการทดลองใช้ ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนการประเมิน ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ 2) การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ด้าน 10 วิธีดำเนินการ 36 ขั้นตอน 3) การทดลองใช้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการที่เป็นระบบมีวิธีดำเนินการและขั้นตอนที่ชัดเจนการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายทางการศึกษา 4) การประเมิน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย 4 ด้าน 10 วิธีดำเนินการ 34 ขั้นตอน

คำสำคัญ: กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร; ความเป็นผู้ประกอบการ; การวิจัยและพัฒนา

* Received: 2025-09-28, Revised: 2025-11-12, Accepted: 2025-11-13

A RESEARCH AND DEVELOPMENT OF CURRICULUM ADMINISTRATIVE PROCESS TO ENHANCE ENTREPRENEURSHIP FOR SECONDARY SCHOOL IN NONTHABURI

Chiraphong Onnom^{1*} Sumit Suwan² Patcharapa Tantichuwet³

¹Doctor of Education Program in Educational Administration,
Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus

*Corresponding author e-mail: Chiraphong.on@ku.th Tel. 064 459 9224

²Lecturer of Faculty of Education and Development Sciences,
Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus
e-mail: Sumit.s@ku.ac.th Tel. 089 662 9849

³Lecturer of Faculty of Education and Development Sciences,
Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus
e-mail: Patcharapa.ta@ku.ac.th Tel. 086 787 3442

ABSTRACT

The objective of this research article is (1) examine the current and desired state of curriculum administrative to enhance entrepreneurship, (2) develop a curriculum administrative process to enhance entrepreneurship, (3) implement the developed curriculum administrative process to enhance entrepreneurship, and (4) evaluate the curriculum administrative process to enhance entrepreneurship. A research and development methodology was used. (1) examine the current and desired state. The population surveyed 274 people in public school. A questionnaire was used. The data were analyzed using mean, standard deviation, and priority needs index. (2) develop a curriculum administrative process. The study was conducted with 8 informants. A focus group discussion was used. Data was analyzed through content analysis. (3) implement the developed curriculum administrative process. Interview and focus group discussion were conducted with 25 informants. Data was analyzed through content analysis. (4) evaluate the curriculum administrative process. 9 informants participated in connoisseurship. Data analysis included content analysis, mean, and standard deviation. The findings reveal that (1) The overall current state was rated at a high level. The desired state was rated at the highest level. The most pressing need for curriculum administrative was in curriculum development. (2) Development consists of 4 processes, 10 operating procedures, and 36 steps. (3) Implementation emphasize systematic operations with clear procedures and steps. It focused on building collaboration with educational networks. (4) The overall of the curriculum administrative process evaluation showed a highest level of appropriateness and feasibility, consists of 4 processes, 10 operating procedures, and 36 steps.

Keywords:Curriculum Administrative Process; Entrepreneurship; Research and Development

บทนำ

ในศตวรรษใหม่ที่มีการแข่งขันกันสูงและเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และเทคโนโลยี โดยเรียกยุคยุคใหม่นี้ว่า ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยที่บุคคลหรือองค์กรใดไม่สามารถจะติดตามข้อมูลข่าวสารได้อย่างทันทั่วถึง ก็จะทำให้บุคคลหรือองค์กรนั้นมีโอกาสที่จะประสบกับความล้มเหลวมากกว่าผู้อื่น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนในสังคมจะต้องเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดเวลา ความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งทางด้านวิทยาการต่าง ๆ ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์นี้จะส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมอย่างไร้ขีดจำกัด โดยเฉพาะในช่วงหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่ยุคโลกผันผวน (VUCA World) ซึ่งเป็นยุคที่คนทั่วโลกจะต้องเผชิญกับสิ่งที่พลิกผันไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ โดยมองลึกลงไป ในผลกระทบด้านอารมณ์ของคนด้วย อีกทั้งกระแสสังคมโลกก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในธุรกิจระหว่างประเทศหลายประการ รวมทั้งการเติบโตทางเศรษฐกิจที่อาศัยความสามารถของคนในสังคม นำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ และผลกำไรให้เกิดขึ้น ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วยโมเดล “ประเทศไทย 4.0” มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจบนฐานของมูลค่า (Value-based Economy มีฐานคิดหลักโดยเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่การผลิตสินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ประเทศไทยจะต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของอาชีพต่าง ๆ บนฐานของนวัตกรรมให้มากขึ้น อาทิ เกษตรกรแบบผู้ประกอบการและผู้ประกอบการแบบธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นใหม่ (สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการการค้าและการพัฒนา, 2563)

ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยประสิทธิภาพ ที่อาศัยประสิทธิภาพของภาคการผลิตและคุณภาพสินค้าในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการลงทุนพัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ โครงสร้างพื้นฐาน การฝึกอบรมแรงงาน ความพร้อมของเทคโนโลยี และการศึกษา (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ซึ่งการศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ มีบทบาทสำคัญในการสร้างความสามารถได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาที่เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างสงบสุข มีกระบวนการที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้จนก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ จึงมีเป้าหมายเพื่อสร้างความคิดที่แตกต่างและความกล้าหาญสำหรับโอกาสทางธุรกิจ กระบวนการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการจึงจะต้องสามารถที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดที่แตกต่าง การคาดการณ์และมองหาโอกาสทางธุรกิจ ตลอดจนความกล้าหาญในการริเริ่มและคว้าโอกาสทางธุรกิจได้ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการวางแผนระบบการศึกษาที่สามารถพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกันทั้งระบบและสนองตอบความต้องการและทิศทางการพัฒนาประเทศโดยกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการมีการศึกษาและวางแผนระบบการศึกษาที่สนับสนุน การถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการทั้งระบบ โดยเริ่มต้นตั้งแต่การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนกำหนดกรอบการดำเนินงานและมาตรฐานตัวชี้วัดให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการกำหนด

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความสอดคล้องไปในทางเดียวกันทั้งระบบให้สอดคล้องกับคุณลักษณะผู้ประกอบการที่มีความเป็นเอกลักษณ์และเป็นกระบวนการสร้างความตระหนักรู้ การประยุกต์ใช้ความรู้ และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นำไปสู่การปรับเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

งานวิจัยนี้ได้ศึกษากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี โดยนำแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรมาใช้เป็นแนวทางขับเคลื่อนที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกิดการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ โดยทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการหลักสูตร เนื่องด้วยแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดนนทบุรี (พ.ศ. 2566 -2570) มีกรอบแนวคิดหลัก คือ การศึกษาเพื่อการทำงาน ตามวิสัยทัศน์ที่ว่า “นนทบุรีเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นจุดเน้นสำคัญในการพัฒนาทางการศึกษาของจังหวัดนนทบุรี จากนั้นพัฒนากระบวนการและขั้นตอนการบริหารจัดการหลักสูตร นำไปทดลองใช้และติดตามประเมินกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จังหวัดนนทบุรี ด้วยเป็นโรงเรียนที่มีความโดดเด่นด้านการพัฒนาการศึกษาที่ส่งเสริมทักษะความเป็นผู้ประกอบการมีผลงานระดับชาติและนานาชาติ เป็นที่ยอมรับในการเป็นต้นแบบของการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ให้สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะในการเลือกอาชีพ การศึกษาต่อ และการเป็นผู้ประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี
3. เพื่อทดลองใช้กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี
4. เพื่อประเมินกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่มีการวิจัยแบบผสมวิธีหลายขั้นตอน (Multiple Phase Mixed Method) มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 274 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน และครู จำนวน 238 คน ผู้ให้ข้อมูลในขั้นการพัฒนา ได้แก่ ผู้บริหาร ครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนการทดลองใช้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี จำนวน 25 คน และผู้ให้ข้อมูลขั้นการประเมิน ได้แก่

ผู้บริหาร ครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี อาจารย์อุดมศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้ประกอบการ จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 3) แบบสัมภาษณ์ 4) แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5) แบบประเมิน โดยแบบสอบถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 274 ชุด ได้รับกลับคืนมา จำนวน 274 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการตอบแบบประเมิน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามและแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}$ ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ภาพรวม

กระบวนการบริหารจัดการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
		S.D.	แปลผล		S.D.	แปลผล		
1.การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้	4.195	0.512	มาก	4.797	0.410	มากที่สุด	0.144	1
2.การจัดการเรียนการสอน	4.275	0.520	มาก	4.825	0.388	มากที่สุด	0.129	2
3.วัสดุและสื่อการเรียนการสอน	4.295	0.605	มาก	4.825	0.394	มากที่สุด	0.123	4
4.การวัดและประเมินผล	4.283	0.660	มาก	4.812	0.409	มากที่สุด	0.124	3
รวม	4.262	0.574	มาก	4.814	0.400	มากที่สุด	0.130	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($x = 4.262$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ วัสดุและสื่อการเรียนการสอน ($x = 4.295$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($x = 4.275$) การวัดและประเมินผล ($x = 4.283$) และการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ ($x = 4.195$) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($x = 4.814$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ($x = 4.825$) รองลงมา คือ วัสดุและสื่อการเรียนการสอน ($x = 4.825$) การวัดและประเมินผล ($x = 4.812$) และการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ ($x = 4.797$) ตามลำดับ ส่วนลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม พบว่า การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ ($PNI_{Modified} = 0.144$) อยู่ในลำดับที่ 1 รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน มีค่าดัชนี ($PNI_{Modified} = 0.129$) การวัดและประเมินผล มีค่าดัชนี ($PNI_{Modified} = 0.124$) และวัสดุและสื่อการเรียนการสอน มีค่าดัชนี ($PNI_{Modified} = 0.123$) ตามลำดับ

2. การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี มี 4 ด้าน 10 วิธีดำเนินการ 36 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้

วิธีดำเนินการที่ 1 ปรับปรุงและพัฒนาการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดทำ
หลักสูตรที่ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน มีขั้นตอน ดังนี้

1) ประชุมผู้บริหาร ผู้แทนพ่อแม่ผู้ปกครองและครู เพื่อชี้แจงนโยบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของ
หลักสูตรที่ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

2) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมสมรรถนะความเป็น
ผู้ประกอบการ

3) ศึกษาและวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ ชุมชน
เพื่อวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรร่วมกัน

4) นำระบบเทคโนโลยี Cloud ในการเก็บข้อมูลออนไลน์ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการ
ร่าง และพัฒนาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

5) นำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา โดย
กำหนดในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและนำไปใช้ที่สำคัญ

6) ประสาน กำกับ ตรวจสอบความเหมาะสมของการวางแผนและกำหนดเป้าหมายของ
หลักสูตรให้เกิดการส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

7) ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรร่วมพิจารณาและ
ตรวจสอบผลการปรับปรุงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

วิธีดำเนินการที่ 2 วางแผนการพัฒนาความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อ
ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ มีขั้นตอน ดังนี้

1) จัดประชุมผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อชี้แจงนโยบาย สร้างการรับรู้และความเข้าใจในเรื่อง
การบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

2) จัดทำโครงการอบรมพัฒนาครูผู้สอนโดยเริ่มต้นที่ครูแกนนำที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพ เน้นการพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ ให้
นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

3) จัดทำแผนปฏิบัติการที่สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างประสบการณ์
การเรียนรู้ของนักเรียน พร้อมทั้งประสานความร่วมมือระหว่างครูด้วยกัน

วิธีดำเนินการที่ 3 ส่งเสริมการกำหนดประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม
สมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

1) พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา โดยให้ผู้ประกอบการจริงในชุมชนร่วมเป็นผู้สอนผู้แนะนำ
และสนับสนุนในกระบวนการกำหนดประสบการณ์

2) ขยายความร่วมมือและสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

3) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการจัดทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสถาน
ประกอบการ และชุมชน

4) กำกับ ติดตาม และประเมินผลก่อนการนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

2.2 การจัดการเรียนการสอน วิธีดำเนินการที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อ
ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

1) พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา โดยให้ผู้ประกอบการจริงที่เป็นศิษย์เก่า ชุมชน เครือข่าย ผู้ปกครองและองค์กรเอกชน มีส่วนร่วมเป็นผู้สอน เป็นผู้แนะนำ และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

2) ขยายเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาจากสถานประกอบการศิษย์เก่า ชุมชน เครือข่ายผู้ปกครองและองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

3) มีนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสร้างสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง

วิธีดำเนินการที่ 2 พัฒนาครูผู้สอนให้มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

1) จัดอบรมพัฒนาครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐานที่เน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง

2) กระตุ้นครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนำหลักพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนการเป็นผู้ประกอบการผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

วิธีดำเนินการที่ 3 นำระบบการนิเทศและการประกันคุณภาพผ่านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

1) จัดตั้งคณะกรรมการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู โดยมีคณะผู้บริหารเข้านิเทศการจัดการเรียนการสอนพร้อมกับคณะกรรมการนิเทศ

2) ดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยนำกระบวนการนิเทศมาติดตาม แก้ปัญหา และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู โดยเน้นการมีบทบาทผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

3) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูได้ร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดความเหมาะสม และสร้างวัฒนธรรมห้องเรียนแบบเปิด (Open Classroom)

2.3 วัสดุและสื่อการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

1) ปรับปรุง พัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยจัดบรรยากาศรูปแบบชีวิตจริง เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อรับประสบการณ์ตรง มีลักษณะเป็นพื้นที่การเรียนรู้ทางกายภาพและพื้นที่การเรียนรู้เสมือนจริง เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำเสนอโครงงานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

2) ขยายเครือข่ายความร่วมมือจากสถานประกอบการที่เป็นศิษย์เก่า ชุมชน เครือข่าย ผู้ปกครองและองค์กรเอกชน ให้การสนับสนุนทรัพยากรบุคคล อุปกรณ์ และสร้างพื้นที่การเรียนรู้นอกสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแหล่งเรียนรู้ในการทำงาน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ สามารถออกแบบโครงงานธุรกิจเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน

3) ประสาน กำกับ ตรวจสอบความเหมาะสมของแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมและความปลอดภัยของแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนให้ครบทุกสมรรถนะ

วิธีดำเนินการที่ 2 พัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

1) จัดหาแหล่งเรียนรู้จำลองผลงานพื้นที่เสมือนกับเทคโนโลยี และให้การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้นักเรียนเข้าศึกษาผ่านการจำลองสถานการณ์และการแก้ไขปัญหา เน้นการคิดอย่างเป็นระบบ สร้างสรรค์ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

2) จัดหาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนครูใช้สื่อเพื่อกระตุ้นความสนใจ เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ฝึกประสบการณ์ผ่านการสังเกต คิด และปฏิบัติจริง

3) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง องค์กรเอกชน ผู้ประกอบการ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

4) ส่งเสริมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนของครูที่นำมาใช้ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ ด้วยการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต จัดหาแหล่งความรู้เพื่อสร้างความคิดสร้างสรรค์และแรงจูงใจในการพัฒนาสื่อ และจัดระบบการยกย่องเชิดชูเพื่อให้ครูมีแรงจูงใจในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้

5) รวบรวมแหล่งเรียนรู้จากสื่อ นวัตกรรม พื้นที่ต่าง ๆ และบุคลากรที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา

2.4 การวัดและประเมินผล

วิธีดำเนินการที่ 1 ปรับปรุงพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ศึกษากระบวนการวัดและประเมินผลตามมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางฯ และการศึกษาชาติ เพื่อกำหนดกรอบและแนวทางการวัดและประเมินผลให้ถูกต้องตามกฎหมาย

2) กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลที่ส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ โดยเน้นการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาหรือกิจกรรมนั้น ๆ และเน้นการบูรณาการเป็นสำคัญ

3) นำระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) โดยการบันทึกและเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

วิธีดำเนินการที่ 2 ส่งเสริมการนำเทคโนโลยี เพื่อวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ

1) นำระบบเทคโนโลยีในการส่งเสริมให้ครูนำมาใช้ในการวัดและประเมินผล โดยเน้นพัฒนาระบบที่ลดภาระผู้เรียนและครูในกระบวนการวัดและประเมินผล

2) นำเทคโนโลยี AI มาเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

3) รับข้อมูลย้อนกลับหรือ Feedback จากทุกภาคส่วน เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3. การทดลองใช้กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี มีการดำเนินการเป็นไปตามกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ ชมรมครูเก่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง มูลนิธิสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและครู ตลอดจนครูและบุคลากรในโรงเรียน ได้เข้ามาสร้างความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนาการวางแผนและกำหนด จุดมุ่งหมายของการจัดทำหลักสูตร วางแผนการพัฒนาความสามารถของครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม สมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ และส่งเสริมการกำหนดประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

3.2 การจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม สมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ โดยการนำโมเดลการบริหารจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามาเป็น เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีการนำเครือข่ายและ ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการ ลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งมีการนำระบบการนิเทศและการประกันคุณภาพผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษาในการกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองโดยใช้กระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

3.3 วัสดุและสื่อการเรียนการสอน มีการส่งเสริมและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่ง เรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา โดยการพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทางด้านกายภาพ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงและประสบการณ์ตรงของนักเรียน การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม การคิด การทำงานร่วมกัน และการพัฒนาโครงการหรือนวัตกรรมต่าง ๆ รวมทั้งมีการพัฒนาระบบสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูได้เกิดการพัฒนาสื่อ การใช้สื่อ และ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 การบริหารจัดการวัดและประเมินผล มีการปรับปรุง พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลให้มีความ สอดคล้องกับเป้าหมายของกระบวนการที่ได้มีการจัดตั้งไว้ เน้นความหลากหลาย เหมาะสม ยืดหยุ่น แต่ ยังคงไว้ซึ่งมาตรฐานของการวัดและประเมินผลได้อย่างสมบูรณ์ อีกทั้งการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี และวิธีการ ที่เหมาะสมมาใช้ในกระบวนการวัดและประเมินผล พร้อมทั้งส่งเสริมการนำระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) เข้ามาปรับใช้ในกระบวนการให้นักเรียนสามารถนำไปต่อยอดในการศึกษา การเพิ่มพูนคุณวุฒิ การ พัฒนาทักษะและความสามารถของตนเองสอดคล้องกับการเรียนในยุคปัจจุบันที่เน้นการศึกษาตลอดชีวิต ยกกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความหมายและมีรายได้

4. การประเมินกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ นักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี

ภายหลังจากประเมินกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของ นักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ผู้เชี่ยวชาญได้ปรับกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 4 ด้าน 10 วิธีดำเนินการ และ 34 ขั้นตอน โดยมีความ เหมาะสมของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ การ พัฒนาหลักสูตรและนำไปใช้ การวัดและประเมินผล และวัสดุและสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ และมีความ เป็นไปได้ของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรทั้งในภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ การ พัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ วัสดุและสื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

อภิปรายผล

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านนั้น แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ทุกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีความต้องการที่จะปรับปรุงกระบวนการให้ดีขึ้นและให้เป็นไปตามแนวทางกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของจังหวัดนนทบุรี อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีความคล้ายคลึงกันในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน แต่ทว่ามียุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรที่แตกต่างกันตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ มีเป้าหมายเพื่อสร้างความคิดที่แตกต่างและความกล้าหาญสำหรับโอกาสทางธุรกิจ การพัฒนาจึงจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการวางแผนระบบที่สามารถพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับสูง สะท้อนถึงความตระหนักและการให้ความสำคัญของภาคการศึกษาในจังหวัด ความต้องการจำเป็นของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า ด้านที่มีความต้องการพัฒนาเร่งด่วนที่สุด ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ ผู้วิจัยเห็นว่า มีความสำคัญเนื่องจากเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวม ซึ่งจะต้องอาศัยการศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้านและหลากหลายในทุก ๆ มุมมองจากผู้ที่มีส่วนได้เสียของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการวางแผน กำหนดและออกแบบเป้าหมาย ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนจะได้รับ เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรในการพัฒนาขั้นต่อ ๆ ไปให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิภิตติยา เทพเสนา (2564) ที่ได้กล่าวว่าความจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านที่มีค่าดัชนีความจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ความต้องการจำเป็นรองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เป็นการนำแผนที่ได้พัฒนาไว้ลงสู่การปฏิบัติจริงโดยครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ซึ่งผู้บริหารจำเป็นจะต้องสร้างความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญให้เกิดขึ้นกับครู พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามที่ได้วางเป้าหมายไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของประภาลี อร่ามดวง (2563) ที่ระบุว่า จุดแข็งของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการเสริมสร้างความไว้วางใจ คือ การจัดการเรียนการสอน ที่แสดงถึงความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน

การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ การจัดการเรียนการสอน วัสดุและสื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล โดยมี 10 วิธีดำเนินการ และ 36 ขั้นตอน ที่บ่งบอกวิธีการบริหารจัดการและรายละเอียด เพื่อให้กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การมีวิธีดำเนินการและลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนเป็นระบบ มีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารและครูสามารถพัฒนานักเรียนให้มี

ทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นฐานให้ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมต่อกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งงานวิจัยของสาคร มหาหงษ์ (2560) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำทางวิชาการโดยให้ความสำคัญกับการวางแผนการกำกับดูแลหลักสูตรสถานศึกษา ครูควรนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติกับผู้เรียนที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง ควรประชุมอบรมชี้แจงผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2554) ที่กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นงานหลักในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

การทดลองใช้กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี *ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้* เน้นการปรับปรุง พัฒนา วางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายของกระบวนการบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ที่ส่งเสริม ทักษะความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน มีการวางแผนพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ และกำหนดเป็น แผนปฏิบัติการที่มีแนวทางการดำเนินการชัดเจน สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนซึ่งมีส่วนได้เสียใน กระบวนการบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา สอดคล้องกับสุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ที่ได้ กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้นั้นมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในภาพรวม ระดับชาติ ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การบริหาร สถานศึกษาในบริบทปัจจุบันจำเป็นต้องให้ผู้ประกอบการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างแรงบันดาลใจและมี ส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนและการบริหารจัดการ เพื่อทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การพัฒนา หลักสูตรนี้จะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเข้าใจ ในบริบทเฉพาะของสถานศึกษา และต้องมีการกำกับ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงกระบวนการนี้ให้ เหมาะสม *ด้านการจัดการเรียนการสอน* มีการจัดการเรียนการสอนที่ครบทุกมิติในการปฏิบัติงาน ผ่านการ สร้างความเข้าใจ ประชุมปฏิบัติการร่วมกับครูและสร้างพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ถือเป็น แนวทางสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินการในลักษณะ นี้ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ไม่เพียงช่วยพัฒนาการสอนของครู แต่ยังส่งผล โดยตรงต่อกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกานต์ เรือนคำ (2565) ที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ครูจะต้องเป็นครูที่ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียน การสอน พัฒนารูปแบบ เพื่อให้ให้นักเรียนมีบทบาท และความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ *ด้านวัสดุ และสื่อการเรียนการสอน* มีการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มี บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับ กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรมีประสิทธิภาพและสร้างประสบการณ์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้เรียนรู้และ เข้าใจปัญหาและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ผ่านการใช้สื่อการเรียนรู้อาจจริงจะช่วยให้ นักเรียน เห็นภาพชัดเจนและเข้าใจถึงผลกระทบของการตัดสินใจเชิงธุรกิจต่อชุมชนและผู้มีส่วนได้เสีย สอดคล้องกับ แนวคิดของการศึกษาเพื่อความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) ที่มุ่งเน้นการลงมือ ปฏิบัติจริงและการเรียนรู้จากประสบการณ์นอกห้องเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรประสิทธิ์ เต็มไม้

(2564) ที่ได้เสนอวิธีการด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะความเป็นผู้ประกอบการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านออนไลน์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของวิธีการที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ ผู้วิจัยเห็นว่าวัสดุและสื่อการเรียนการสอนนี้เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการประกอบการของนักเรียน และสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการศึกษาหรือการเรียนรู้เพื่อพร้อมก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต *ด้านการวัดและประเมินผล* ควรมีการประเมินครอบคลุมทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attitude) เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะทักษะการเป็นผู้ประกอบการ 6 สมรรถนะ ซึ่งการประเมินผลที่ไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน การโครงการ การเรียนรู้นอกสถานที่ สถานประกอบการ กิจกรรมชุมชน สามารถสะท้อนศักยภาพความเป็นผู้ประกอบการที่แท้จริงของนักเรียน การออกแบบการประเมินต้องสะท้อนสถานการณ์จริง เช่น การจำลองสถานการณ์ในที่ทำงาน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางธุรกิจ การนำเสนอโครงการธุรกิจหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาบริเวณชุมชน หรือสังคมหรือการทดสอบด้วยการแสดงบทบาทสมมติ (Role-playing) การจัดทำรูปแบบการประเมินที่ใช้รูบริก (Rubrics) อย่างมีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มความชัดเจนและความน่าเชื่อถือในการวัดสมรรถนะ การเชื่อมโยงผลการประเมินกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยให้ผู้ประกอบการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาการวัดและประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร บัวทอง (2560) ที่พบว่า การประเมินผลแนวใหม่ที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง โดยเน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ การประเมินต้องบูรณาการอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ดำเนินการให้มีตลอดระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน และต้องมีการใช้เครื่องมืออย่างหลากหลาย

การประเมินกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ แสดงให้เห็นว่า กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรดังกล่าวนี้สะท้อนถึงสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ 6 สมรรถนะ สามารถนำไปพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีความเป็นผู้ประกอบการได้ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนพร้อมก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 และเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี และหน่วยงานที่พัฒนาการศึกษาของจังหวัด ควรนำหลักการของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด โดยการสนับสนุนงบประมาณ การจัดทำโครงการ และทรัพยากรต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการให้กับนักเรียน

1.2 สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ทั้ง 18 แห่ง ที่จัดการศึกษาโดยเน้นการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ ควรดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียของโรงเรียน การสร้างความรู้ความเข้าใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และร่วมกันระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการบริหารจัดการกระบวนการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่นตอบสนองต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป้าหมาย และประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับ

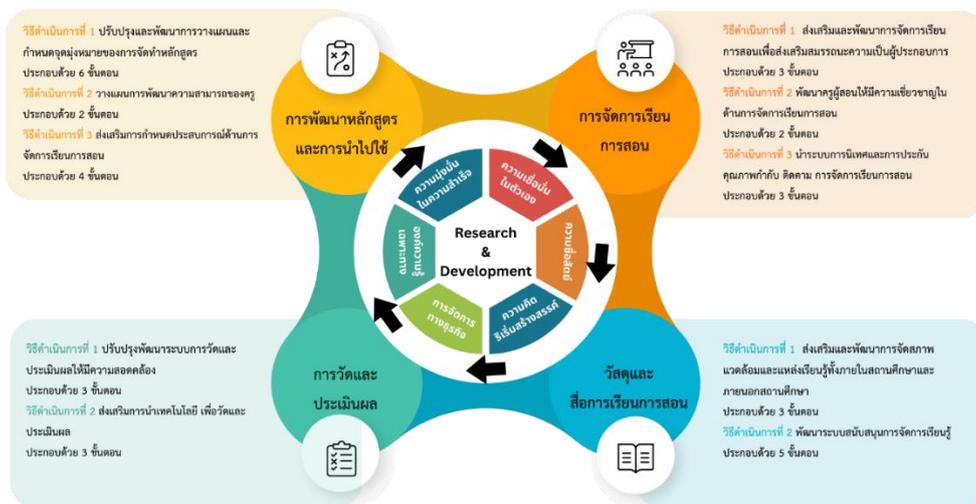
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยกับสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทเหมือนและต่างกัน หรือสถานศึกษาในสังกัดอื่นทั้งรัฐและเอกชน รวมทั้งศึกษาในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันทั้งบุคลากร นักเรียน และงบประมาณตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาวิจัยการทดลองกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการในสถานศึกษาต่อไปอีกระยะหนึ่ง เพื่อติดตามประเมินผลและนำมาปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยเสนอองค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย สามารถอธิบายได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ประกอบด้วย 4 ด้าน 10 วิธีดำเนินการ 36 ขั้นตอน โดยในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้เน้นการวางรากฐานที่แข็งแกร่งผ่านกระบวนการที่มีส่วนร่วม โดยเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน พัฒนาครู และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน โดยการกำหนดเป้าหมายและตั้งคณะทำงาน วิเคราะห์บริบทและวางแผน พร้อมทั้งพัฒนาครูแกนนำและสร้างประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญคือการเปลี่ยนห้องเรียนสู่การลงมือปฏิบัติจริง โดยเน้นการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน และเปิดรับผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ชุมชน ในการพัฒนาครูพัฒนาครูให้เชี่ยวชาญการสอนแบบ Project-Based สร้างวัฒนธรรมห้องเรียนแบบเปิด (Open Classroom) และใช้ระบบนิเทศกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ วัสดุและสื่อการเรียนการสอนที่สร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยปรับปรุงพื้นที่ในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และขยายความร่วมมือเพื่อสร้างพื้นที่เรียนรู้นอกสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายคือการผสมผสานแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสร้างประสบการณ์ตรงให้นักเรียน และการวัดและ

ประเมินผลที่มีการปฏิรูปการประเมินผลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสมรรถนะ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย
เน้นการประเมินตามสภาพจริง และนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อลดภาระและเพิ่มประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ณัฐกานต์ เรือนคำ และกิตติชัย สุธาสิโนบล. (2565) การเสริมสร้างสมรรถนะครูไทย กับการศึกษาไทย 4.0. *วารสารศิลปศาสตร์ราชวมงคลสุวรรณภูมิ*, 4(1), 128-142.
- ประราลี อร่ามดวง. (2563). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการเสริมสร้างความไว้วางใจ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรประสิทธิ์ เคนโมฬี. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการด้วยการเรียนผ่านออนไลน์เพื่อส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิกิตติยา เทพเสนา. (2566). ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดทักษะการเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรม. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ*. 10(1), 147-159.
- ศศิธร บัวทอง, (2560). การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(2), 1856-1867.
- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน). (2563). *นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาเยาวชนตามกรอบนโยบายความเป็นผู้ประกอบการของ UNCTAD*. โกลโพรินท์.
- สาคร มหาหิงค์. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 4. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 3(1), 12-19.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education)*. รายงานการวิจัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566 – 2570*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.